

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 5P/78/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6624202127
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Šupenová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2024:6624202127.1

Uznesenie

Okresný súd Lučenec vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, dieťa rodičov: matka C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom: E. F. XXXX/XX, XXX XX A. X, t.č. bytom: G. X/X, XXXX H., E., štátny občan SR, zas.: JUDr. Erika Golská, advokátska kancelária, s.r.o. so sídlom: T. G. Masaryka 7, 984 01 Lučenec a otec I. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom: J. XXXX/X, XXX XX A., t.č. bytom: E. K. X/X, XXXX K., E. štátny občan SR, o návrhu matky o úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu a nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd vyslovuje, že nemá právo o konať vo veci nariadenia neodkladného opatrenia a úpravy práv a povinností k maloletému dieťaťu A. B., nar. XX.XX.XXXX.

II. Súd konanie o nariadenie neodkladného opatrenia a úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu A. B., nar. XX.XX.XXXX zastavuje.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka - matka maloletého dieťaťa sa prostredníctvom právneho zástupcu návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 23.04.2024 domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým žiadala dočasne zveriť mal. A.

do svojej osobnej starostlivosti a rozhodnúť, že sa stáva opatrovníkom jej majetku. Žiadala, aby súd dočasne uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu dieťaťa sumou 100,-Eur mesačne a súčasne žiadala, aby súd dočasne zakázal styk otca s mal. Luciou a priblížiť sa k nej na vzdialenosť menšiu ako 20m.

2. Súčasťou návrhu o nariadenie neodkladného opatrenia je aj návrh matky vo veci samej, ktorého petit je zhodný s návrhom o nariadenie neodkladného opatrenia.

Svoj návrh navrhovateľka odôvodnila, tým že mal. Lucia toho času býva s ňou v domácnosti na adrese v Rakúsku. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec sp. zn. 5P/26/2022-135 zo dňa 07.02.2023 bola schválená dohoda rodičov o úprave práv a povinností k maloletému dieťaťu a mal. Lucia bola zverená do starostlivosti otca.

Navrhovateľka v predmetnom návrhu uvádza, že približne po roku od zverenia dcéry do starostlivosti otca nastali problémy, nakoľko otec netrúvil čas s mal. Luciou ale často cestoval na Slovensko za kamarátmi a dcéra ostávala v Rakúsku v spoločnosti jeho partnerky alebo jeho bratranca. V septembri 2023 bol otec vo väzbe v Nemecku, nakoľko boli políciou u neho nájdené omamné látky. Počas obdobia keď bol otec vo väzbe, mal. Lucia sa musela neustále sťahovať, vynechávala dochádzku v škole čo bolo predmetom následného sociálneho šetrenia úradom v Rakúsku. Otec pracoval zriedkavo a jeho príjem, resp. čím

sa živil navrhovateľke nie je známe. Po prepustení z väzby otec pracuje príležitostne ako príslušník SBS na futbalových zápasoch alebo rôznych podujatiach. Mal. Luciu otec vysťahoval do letnej kuchynky nachádzajúcej

sa mimo bytu, ktorá je vzdialená od jeho bytu približne 5 metrov.

Otec mal. Luciu opakovane fyzicky napadol a to tak, že ju bil po celom tele, udieral do hlavy, ťahal za vlasy a vulgárne nadával. Prvý útok otcom sa stal začiatkom roka 2024, následne sa incident zopakoval v mesiacoch február

a marec 2024. Mal. Lucia sa o fyzickom napadnutí otcom zverila matke, až

po tom, ako ju otec vyhodil z bytu. Matke mal. Lucia následne poslala fotografiu, kde jej vidieť modrinu pod ľavým okom. Následne matka spoločne so svojou matkou (stará matka mal. A.) v dňoch 15.03.2024 - 17.03.2024 vycestovali

do Rakúska za mal. Luciou a dohodli sa, že prebiehajúci školský rok dokončí

v Rakúsku v škole, ktorú navštevuje a následne v priebehu letných prázdnin 2024 budú riešiť zmenu zverenia a začiatkom nasledujúceho školského roka

sa mal. Lucia presťahuje k matke, s čím aj súhlasila.

Otec vyhodil mal. Luciu z bytu dňa 31.03.2024 a povedal jej, že nech ide

k matke alebo ju dá do ústavu, že ju už nechce vidieť. Po tomto incidente

sa mal. Lucia nasťahovala k matke na adrese v Rakúsku, kde matka býva počas výkonu práce ako pomocníčka v domácnosti. Matka od uvedeného času ostala bývať na adrese v Rakúsku, rozhodla sa nevracať na Slovensko, aby sa mohla starať o Luciu.

Matka v predmetnom návrhu poukazuje na fakt, že mal. Lucia nechodila na preskúšanie do slovenskej školy, pretože otec ju na preskúšanie nenosil, a teda matke bola školou poskytnutá informácia, že môže preskúšanie absolvovať dodatočne. Uvádza, že mal. Lucia sa k otcovi už nechce vrátiť, nakoľko má obavu, že ju môže opätovne fyzicky napadnúť, čo deklarovala mal. Lucia v čestnom prehlásení zo dňa 19.04.2024, ktoré tvorí prílohu predmetného návrhu.

3. Podľa článku 7 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná

a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvá a Európsku úniu. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2.

4. Podľa čl. 288 prvé dve vety Zmluvy o fungovaní Európskej únie (konsolidované znenie), na účely výkonu právomocí Únie inštitúcie prijímajú nariadenia, smernice, rozhodnutia, odporúčania a stanoviská. Nariadenie má všeobecnú platnosť. Je záväzné vo svojej celistvosti a je priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

5. Podľa čl. 7 ods. 1 Nariadenia Rady (EÚ) 2019/1111 z 25. júna 2019

o právomoci a uznávaní a výkone rozhodnutí v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností a o medzinárodných únosoch detí (ďalej len „Nariadenia Rady (EÚ) 2019/1111“), súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania.

6. Podľa čl. 8 ods. 1 Nariadenia Rady (EÚ) 2019/1111, keď sa dieťa oprávnené presťahuje z jedného členského štátu do iného členského štátu a nadobudne tam nový obvyklý pobyt, súdy členského štátu pôvodného obvyklého pobytu dieťaťa si v rámci výnimky z článku 7 ešte tri mesiace po presťahovaní zachovávajú právomoc na zmenu rozhodnutia o práve styku, ktoré bolo vydané v tomto členskom štáte pred tým, ako sa dieťa presťahovalo, ak osoba, ktorej bolo upravené právo styku uvedeným rozhodnutím, má naďalej svoj obvyklý pobyt v členskom štáte pôvodného obvyklého pobytu dieťaťa.

7. Podľa čl. 15 ods. 1 Nariadenia Rady (EÚ) 2019/1111, aj v situáciách, keď má právomoc vo veci samej súd iného členského štátu, majú v naliehavých prípadoch súdy členského štátu právomoc prijať predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení, ktoré sú dostupné podľa právneho poriadku daného členského štátu, s ohľadom na:

a) dieťa, ktoré sa nachádza v danom členskom štáte, alebo

b) majetok, ktorý patrí dieťaťu, a ktorý sa nachádza v danom členskom štáte.

8. Podľa čl. 18 Nariadenia Rady (EÚ) 2019/1111, ak sa začalo konanie na súde členského štátu vo veci, v ktorej podľa tohto nariadenia nemá právomoc konať vo veci samej a ktorá patrí podľa tohto nariadenia do právomoci súdu iného členského štátu, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

9. Podľa čl. 1 ods. 1 Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti (ďalej len „Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009“), sa toto nariadenie vzťahuje na vyživovaciu povinnosť vyplývajúcu z rodinných vzťahov, príbuzenstva, manželstva alebo švagrovstva.

10. Podľa čl. 3 Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009, v členských štátoch je právomoc vo veciach vyživovacej povinnosti daná:

a) súdu podľa miesta obvyklého pobytu odporcu, alebo

b) súdu podľa miesta obvyklého pobytu oprávneného, alebo

c) súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o osobnom stave, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého

z účastníkov, alebo

d) súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o rodičovských právach a povinnostiach, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov.

11. Podľa čl. 10 Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009, ak sa začalo konanie na súde členského štátu vo veci, v ktorej nemá podľa tohto nariadenia právomoc konať, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

12. Podľa § 24a zák. č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, vyživovacia povinnosť rodičov k deťom sa spravuje právom štátu, v ktorom má dieťa obvyklý pobyt. Iné vyživovacie povinnosti sa spravujú právom štátu, v ktorom má bydlisko oprávnený na výživné.

13. Podľa § 38a zák. č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, právomoc slovenského súdu na konanie o výživnom je daná, ak má oprávnený alebo povinný bydlisko alebo obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky.

14. Podľa § 39 ods. 1 zák. č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, právomoc slovenských súdov vo veciach starostlivosti o maloletých je daná, ak má maloletý na území Slovenskej republiky svoj obvyklý pobyt, jeho obvyklý pobyt nemožno určiť alebo je občanom Slovenskej republiky.

15. Podľa čl. 2 ods. 1 Zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi vyjadrené a chránené.

16. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

17. Podľa § 24 CMP, konanie je začaté doručením návrhu na začatie konania súdu alebo vydaním uznesenia o začatí konania.

18. Podľa § 9 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ak spor alebo vec nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, súd konanie bezodkladne zastaví.

19. Súd vždy v prvom rade skúma, či sú splnené procesné podmienky. Procesné podmienky predstavujú súhrn daností, ktorými musí súd disponovať na to, aby mohol vec prejednať a rozhodnúť. Jednou z procesných podmienok je aj existencia právomoci súdu. Nedostatok právomoci spôsobuje vždy neodstrániteľnú vadu konania s nevyhnutným následkom vo forme uznesenia o zastavení konania.

20. Na základe vyššie uvedeného za aplikácie vyššie uvedených právnych predpisov súd skutkovo a právne uzatvára, že obvyklý pobyt maloletého dieťaťa je na území Rakúska, To, že obvyklým pobytom maloletého dieťaťa je Rakúsko, potvrdzujú aj skutkové okolnosti uvedené v podanom návrhu, kde sa uvádza,

že mal. Lucia bola zverená Rozsudkom Okresného súdu Lučenec sp. zn. 5P/26/2022 zo dňa 07.02.2023 do starostlivosti otca, ku ktorému sa následne presťahovala. Mal. Lucia začala navštevovať základnú školu v Rakúsku a v štúdiu tam stále pokračuje. Predmetné má súd za preukázané zo samotného návrhu, kde navrhovateľka opísala kde a za akých okolností sa mal. Lucia v súčasnosti nachádza a uviedla, že mal. Lucia žije s ňou v jednej domácnosti v Rakúsku a naďalej aj študuje v Rakúsku a to minimálne do skončenia školského roka 2023/2024.

Súd preto v súlade s článkom 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky je pri posudzovaní právomoci vo veci rodičovských práv a povinností k dieťaťu, v prvom rade skúmal právomoc vo veci rodičovských práv a povinností k dieťaťu podľa Nariadenia Rady (EÚ) 2019/1111, pričom postupoval v súlade čl. 7 ods. 1 citovaného nariadenia, podľa ktorého má súd členského štátu právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania.

21. S odkazom na článok 7 ods. 1 Nariadenia Rady (EÚ) 2019/1111, súd poukazuje na to, že právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu majú súdy členského štátu, kde má dieťa obvyklý pobyt v čase začatia konania. Súd poukazuje na to, že obvyklý pobyt je autonómny pojem práva Európskej únie. Za obvyklý pobyt sa považuje miesto, ktoré odzrkadľuje určitú mieru začlenenia dieťaťa do sociálneho, rodinného prostredia, na tento účel sa berie do úvahy najmä trvanie, pravidelnosť, podmienky, dôvody pobytu na území členského štátu a presťahovanie sa rodiny do tohto štátu, štátna príslušnosť dieťaťa, miesto a podmienky školskej dochádzky, jazykové znalosti, ako aj rodinné a sociálne väzby, ktoré dieťa užíva v danom štáte. Tieto kritériá vyplývajú z judikatúry týkajúcej sa práva Európskej únie. Súd vzhľadom na to, že mal. Lucia v súlade s čl. 18 Nariadenia Rady (EÚ) 2019/1111 v nadväznosti na článok 7 ods. 1 Nariadenia Rady (EÚ) 2019/1111 nemá obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky, ale na území Rakúska, nie je tak daná právomoc prejednať úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu súdmi Slovenskej republiky, ale príslušným súdom Rakúska a súd v súlade s § 9 CSP

v nadväznosti na čl. 2 ods. 1 CMP konanie pre nedostatok právomoci v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností zastavil a zároveň vyhlásil, že danú právomoc nemá, a to aj bez návrhu účastníkov konania v súlade s čl. 18 Nariadenia Rady (EÚ) 2019/1111.

22. Pojem „obvyklý pobyt“ v zmysle čl. 8 ods. 1 nariadenia č. 2201/2003 treba vykladať tak, že mu zodpovedá miesto, ktoré odzrkadľuje istú mieru začlenenia dieťaťa do sociálneho a rodinného prostredia. Na tento účel treba vziať do úvahy najmä trvanie, pravidelnosť, podmienky a dôvody pobytu na území členského štátu a presťahovanie rodiny do tohto štátu, štátnu príslušnosť dieťaťa, miesto a podmienky školskej dochádzky, jazykové znalosti, ako aj rodinné a sociálne väzby, ktoré dieťa udržiava v danom štáte. Je na vnútroštátnom súde, aby určil, kde má dieťa obvyklý pobyt, majúc na pamäti všetky osobitné skutkové okolnosti každého jednotlivého prípadu (Rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-523/07 z 02.04.2009).

23. Pokiaľ ide o otázku právomoci vo veciach výživného toto upravuje Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009, kde podľa čl. 10 ak sa začalo konanie na súde členského štátu vo veci, v ktorej nemá podľa tohto nariadenia právomoc konať, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc vo veci vyživovacej

povinnosti, a to vzhľadom na to, že obvyklý pobyt dieťaťa je v Rakúsku. Súd poukazuje na to, že nedostatok právomoci konať je neodstrániteľnou podmienkou konania v súlade s výkladom § 9 CMP, súd takéto konanie musí zastaviť, čo zodpovedá výrokom tohto uznesenia vzhľadom na záver, že právomoc má príslušný súd Rakúska.

V súvislosti s otázkou právomoci súdu Slovenskej republiky v časti konania o určení výživného na maloleté dieťa, súd dospel k záveru, že právomoc slovenského súdu nie je daná ani v tejto časti konania. Tu súd poukazuje

na predmet konania, ktorým je konanie o úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu v ktorom konaní sa právomoc súdu prvej inštancie posudzuje výlučne podľa čl. 3 písm. d/ Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009.

Po ustálení obvyklého pobytu maloletého dieťaťa v čase začatia konania v Rakúsku, je možné ustáliť právomoc slovenského súdu na konanie o určení výživného v zmysle čl. 3 písm. d/ Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009, keďže právomoc slovenského súdu na konanie o úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu bola založená v zmysle čl. 7 ods. 1 Nariadenia Rady (EÚ) 2019/1111. V prejednávanej veci je nevyhnutné prihliadať na súvis konania o výživnom s konaním o otázke zverenia dieťaťa do starostlivosti jedného z rodičov, ktoré konania navzájom úzko súvisia, sú prepojené a je vhodné ich prerokovať a rozhodnúť o nich spoločne a vyhnúť sa tým riziku nezlúčiteľných rozhodnutí vydaných v samostatných konaniach.

24. Pokiaľ ide o návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, na to, aby súd, ktorý nemá právomoc konať vo veci samej mohol takéto opatrenie nariadiť, musia byť kumulatívne splnené podmienky uvedené v čl. 15 Nariadenia Rady (EÚ) 2019/1111, a to dané opatrenie musí byť naliehavé, musí byť prijaté

vo vzťahu k dieťaťu alebo k majetku dieťaťa nachádzajúcemu sa v členskom štáte, kde sídli súd, na ktorom sa začalo konanie a musí mať dočasný charakter.

Definícia pojmu naliehavosti obsiahnutá v uvedenom ustanovení sa týka tak situácie, v ktorej sa nachádza dieťa, ako aj praktickej nemožnosti podať návrh týkajúci sa rodičovských práv a povinností na súd príslušný

na rozhodnutie vo veci samej.

V predmetnej veci však nebola splnená druhá podmienka, keďže maloleté dieťa sa naďalej nachádza v Rakúsku.

25. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa doručenia, prostredníctvom Okresného súdu Lučenec, Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec na Krajský súd Žilina, a to písomne.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 62 ods. 1, 2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 CMP, zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 CMP, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 CMP, odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 CMP, na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.